

06 10 55050

ГЕОГРАФІЯ

УКРАЇНСЬКИХ і СУМЕЖНИХ ЗЕМЕЛЬ

Опрацював і склав

д-р ВОЛОДИМИР КУБІЙОВИЧ

професор Українського Вільного Університету в Празі

при співучасті:

4802

доц. інж. Р. ДИМІНСЬКОГО, д-ра Р. ЄНДИКА, м-ра
Е. ЖАРСЬКОГО, проф. д-ра І. ЗЛИНСЬКОГО, проф.
М. КУЛИЦЬКОГО, проф. д-ра І. КРИПЯКЕВИЧА, проф.
М. МЕЛЬНИКА, проф. С. ПАШКЕВИЧ, проф. д-ра Ю. ПО-
ЛЯНСЬКОГО, м-ра І. ТЕСЛІ, д-ра І. ФЕДЕВА і проф.
В. ЧЕРЕДІЄВА.

Друге видання

~~115016~~

30(7)

сб 320,415,ччв

Львів. Бібліотека
АН УРСР

~~БІБЛІОТЕКА
НАУКОВ. Т-ВА ІМ. ШЕВЧЕНКА
У ЛЬВОВІ~~

З М І С Т

ВСТУПНЕ СЛОВО

I. ПОЛОЖЕННЯ, ГРАНИЦІ Й ТЕРИТОРІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕТНОГРАФІЧНИХ ЗЕМЕЛЬ — д-р В. Кубійович.

стор.

1. Українські землі, як ціле	3
2. Положення українських земель	5
3. Границі української національної території	9
4. Границі й територія трьох українських держав	17
5. Величина української етнографічної території та її адміністративний розподіл	20

II. ГЕОЛОГІЯ — д-р Ю. Полянський.

1. Тектонічна схема	30
2. Докембрій	34
3. Палеозойська ера	39
4. Мезозойська ера	49
5. Кайнозойська ера	57

III. РЕЛІЄФ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ — д-р В. Кубійович.

1. Загальна характеристика релієфу наших земель	78
2. Релієф поодиноких природних країн	82
3. Релятивні або зглядні висоти	89
4. Морфометрична характеристика наших земель	91

IV. МОРФОЛОГІЧНІ КРАЄВИДИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ — Степанія Пашкевич.

1. Загальні завваги	93
2. Льодовиковий краєвид	95
3. Ерозійно-яровий краєвид	101
4. Прибережний краєвид	117
5. Гірський краєвид	122

V. ГРУНТИ — проф. В. Чередиїв.

1. Як творяться ґрунти?	133
2. Як повстали ґрунти на українських землях?	134
3. Сучасне розміщення ґрунтів	137

VI. ПІДСОННЯ — І. Тесля.

1. Загальні уваги	142
2. Розподіл і річний хід головних метеорологічних елементів	144
3. Температура повітря	150
4. Атмосферні опади	154
5. Чотири пори року	158
6. Головні кліматичні країни	160
7. Довгорічні зміни клімату	167

VII. ВОДИ — І. Тесля.

1. Грунтові води	169
2. Загальна характеристика рік	172
3. Гідрографічний опис рік	178
4. Озера	196

VIII. ЧОРНЕ Й ОЗІВСЬКЕ МОРЕ — д-р І. Федів.

1. Положення, величина, генеза	198
2. Морфологія Чорного і Озівського моря	200
3. Морська вода	204
4. Тумани, вітри й бурі	211
5. Рухи води	214

IX. РОСЛИННІСТЬ — М. Мельник.

1. Загальні умови існування рослин	218
2. Минуле нашої рослинності	227
3. Гірська рослинність	230
4. Середньо- й північно-європейські ліси	233
5. Степова смуга	236

X. ТВАРИННИЦТВО — Е. Жарський 243

XI. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛОНІЗАЦІЇ — д-р І. Крипякевич.

1. Прабатьківщина і перше розселення	256
2. Боротьба із степовиками	259
3. Границя і внутрішня колонізація за княжих часів	262
4. Колонізація Галичини в XIV—XVI в.	267
5. Колонізація степів у XV—XVI в.	269
6. Колонізація за козацької держави	273
7. Опанування степів	275

XII. РОЗМІЩЕННЯ ЛЮДНОСТІ — д-р В. Кубійович.

1. Густина людности	279
2. Міська людність	284

XIII. РУХ ЛЮДНОСТІ — д-р В. Кубійович.

1. Загальні уваги	290
2. Природний рух людности	290
3. Мандрівки на Наддніпрянщині	295
4. Мандрівки в Галичині, на Буковині й Закарпатті	300
5. Зміни в стані людности за останніх 40 літ	303

XIV. НАЦІОНАЛЬНІ ВІДНОСИНИ — д-р В. Кубійович.

1. Джерела до пізнання національних відносин	311
2. Національні відносини на українських етнографічних землях	312
3. Інші національності	321
4. Еволюція національних відносин в останніх десятиліттях	324
5. Українці поза межами суцільної української території	327
6. Віросповідні відносини серед українців	332

XV. РАСОВІ Й МОВНІ ПРИКМЕТИ НАШОГО НАРОДУ.

1. Антропология українців — д-р Р. Єндик	334
2. Географія української мови — д-р І. Зілинський	340

XVI. ОСЕЛІ — д-р В. Кубійович і М. Кулицький.

1. Сільські й міські оселі	345
2. Положення осель	347

3. Форми осель	350
4. Будівництво	354
5. Господарські типи міст	360

XVII. ГЕОГРАФІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА — д-р В. Кубійович.

1. Значення сільського господарства	364
2. Землеволодіння	365
3. Розподіл площі на культури	373
4. Системи сільського господарства	377
5. Посівна площа та її розподіл	379
6. Зернове господарство	381
7. Урожай	391
8. Загальний збір збіжжя, забезпечення людности збіжжям і збіжжеві лишки	393
9. Роля українських земель в збіжжевій продукції світу	397
10. Культура картоплі	400
11. Буряківництво	402
12. Прядільні й олійні рослини	405
13. Інші промислові рослини	410
14. Кормові рослини	410
15. Городництво і садівництво	411
16. Домашні тварина	413
17. Допоміжні галузі сільського господарства	431

XVIII. ГЕОГРАФІЯ ЛІСУ — д-р В. Кубійович.

1. Значення лісу	433
2. Заліснення	434
3. Загосподарювання лісів	439
4. Торгівля лісом	440

XIX. ГЕОГРАФІЯ ПРОМИСЛОВОСТИ — інж. Р. Димінський.

1. Загальні умовини промислового розвитку	443
2. Географічне розміщення української промисловости	449
3. Головні райони сировини й промисловости	451
4. Джерела енергії та їхнє промислове використання	456
5. Металі	465
6. Важка залізна промисловість	469
7. Хемічна промисловість та її сировини	471
8. Інші сировини й промисловости	475
9. Сільсько-господарська промисловість	478

XX. ГЕОГРАФІЯ ТРАНСПОРТУ — д-р В. Кубійович.

1. Загальні зауваги	481
2. Грунтові дороги та биті (шосові) шляхи	484
3. Залізничний транспорт	487
4. Річковий транспорт	495
5. Морський транспорт	501
6. Повітряний транспорт	504
7. Засоби зв'язку	504

XXI. ГЕОГРАФІЯ ТОРГІВЛІ — д-р В. Кубійович.

1. Загальні зауваги	506
2. Торговельний баянс Наддніпрянщини перед війною	507
3. Закордонна торгівля українських земель в СРСР по першій війні	512
4. Позакраєвий товарообмін українських етнографічних земель за межами СРСР	516